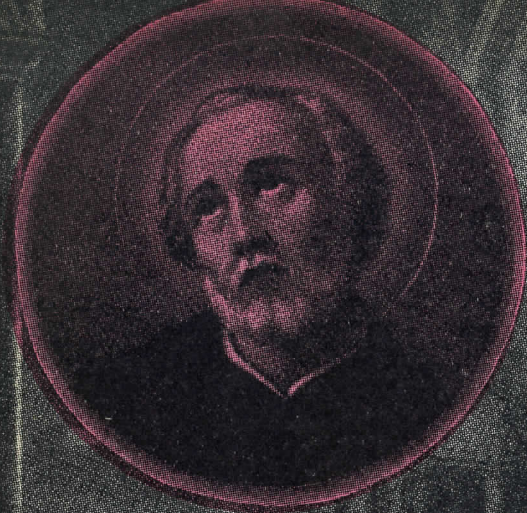

POBJEDA VJERE

BIBLIOTEKA GLASNIKA SRCA ISUSOVA

Broj 3 Lipanj 1938 God. I.

Izdaje: **Uredništvo Glasnika Srca Isusova,** Zagreb I. 147. Palmotićeva ul. 31. — Cijena knjižici: **1 Dinar.** — Narudžbe prima: **Uprava Glasnika Srca Isusova,** Zagreb I. — Poštanski pretinac 147. — Palmotićeva ulica 31. — Tiskara: **Glasnika Srca Isusova — A. Alfirević D. I.**

POBJEDA VJERE

SV. ANDRIJA BOBOLA D. I.

NAPISAO ARTUR RIEDEL D. I.

Preveo na hrvatski S. POLGAR D. I.

S dopuštenjem Nadbiskupskog Duhovnog Stola u Zagrebu od 1. svibnja 1938. broj 3529, i Starješinstva Družbe Isusove od 24. travnja 1938 god. broj 27.

Z A G R E B 1 9 3 8

Predgovor.

Zahvalnost za primljenu pomoć u jednoj vrlo važnoj stvari nuka me da objelodanim život o. Andrije Bobole, svećenika Družbe Isusove.

Andrija Bobola je nama premalo poznat, premda je jedan između najvećih mučenika modernoga vremena. Već ono nekoliko povijesnih izvora, koji su se sačuvali u brojnim ratovima i pustošenjima u Poljskoj, svjedoče nam o vanrednoj veličini ovoga priznavaoca sv. vjere.

Daj, Bože, da narod što prije upozna ovaj kratki životopis ovoga svećenika-mučenika. Jer — ispovijedati vjeru jest posebna životna zadaća našega puka i vremena. Neka nam primjer i uzor ovoga mučenika dadne snage, da i mi neustrašivo ispovijedamo svoju sv. vjeru!

Pullach, dne 4. ožujka 1938.,
na blagdan sv. Kazimira.

Artur Riedel D. I.

POBJEDA VJERE

Burna vremena.

U Poljskoj bjesni rat. Zemlja stenje pod krvoločnim kozačkim i ruskim četama. One ostavljaju za sobom spaljene crkve, porušene samostane, pustoš, krv, nevolju, bol . . .

Ponovno se raspalila mržnja raskolnika protiv katoličke Poljske. Nastade krvav boj oko duše poljskoga naroda, t. j. katoličke vjere.

Usred ovoga boja, 16. svibnja 1657., dobio je potišteni narod jednoga svećenika mučenika, za koga se kaže, da je podnio najgroznije mučeništvo novoga vremena; koji je žrtvovao svoj život za duše povjerenoga mu naroda; i napokon, koji je umirući zasvjedočio jedinstvo Crkve Kristove: »Samo je jedna vjera prava: rimokatolička, koju je Krist objavio!«

Andrija Bobola rodio se god. 1591. u očinskom dvorcu u grofoviji Sandomir. Njegovi pređi dođoše u 14. stoljeću iz Šleske u Poljsku i tu se nastaniše. Članovi plemićke kuće Bobola oduvijek su vjerno služili domovini i Crkvi. Ali bez o. Andrije Bobole sigurno bi njihovo ime ostalo nepoznato kasnijim naraštajima.

Andrijini se roditelji već zarana pobrinuli, da dijete bude dobro katolički odgojeno. Doista, nije bila malenkost u ovakim burnim vremenima javno ispovijedati katoličku vjeru. Strahoviti vjerski ratovi bjesnili su zemljom. Sa sjevera dođoše Šveđani, s istoka Rusi, s juga Kozaci, a k svemu tome pridružiše se još sa zapada protestanti. Svi se oboriše na vjerni katolički narod.

Vjera Poljaka bila je u opasnosti!

U to vrijeme uspijeva ocima Družbe Isusove, koja je pred kratko vrijeme bila potvrđena od Sv. Stolice, da snažno obnove narod u vjeri. Najbolji sinovi Ignacijevi hrlili su u Poljsku.

Pod vodstvom sv. Kanizija i Possevina podigoše se čvrste brane sv. vjere. Sa svih strana dolažahu djeca katoličkih obitelji u isusovačke škole. Pače i protestanti su povjeravali svoju djecu Isusovcima. Ta kod njih su djeca bila na najsigurnijem mjestu!

Obitelj Bobola već je od početka, kako su Isusovci došli u Poljsku, neumorno potpomagala Družbin pothvat oko vjerske obnove naroda. Kada se u Sandomiru otvorila isusovačka škola, Andrija Bobola započe tu svoje nauke. Školski zapisci crtaju ga kao »karakterna i vrlo darovita mladića«. Osobito se isticala njegova jednostavnost i čednost, premda je pripadao plemićkom staležu.

Prvi veliki događaj dvadeset godišnjeg mladića dogodio se njegovim stupanjem u Družbu Isusovu.

Sv. A. Bobola novak D. I. sakuplja milostinju.

U Redu.

Andrija je želio pomoći svojoj progonjenoj braći i sestrama. Htio je samo duše spasavati, tješiti i pomagati im. To je bio najvažniji razlog, koji ga je nukao da stupi u Red.

Dne 31. srpnja god. 1611. stupi Andrija u Vilni u novicijat D. I. Četrdeset redovničke braće prime najsrdačnije plemenitog sina obitelji Bobola. Ovo im je ime bilo već odavna poznato. Ta ujak mladoga novaka podigao je iz ruševina njihov novicijat, što ga je uništio veliki požar.

U mirnoj skrovitosti prođoše dvije godine duhovnoga dozrijevanja. Daleko od svjetske buke položio je ovdje Andrija temelj svoga budućeg apostolskog života i rada.

Andrija se prvi puta predao posve Bogu 31. srpnja 1613. godine, povezavši se vječnim trostrukim zavjetima sa Kristom Kraljem. Dne 10. kolovoza, na blagdan sv. Lovre, proslavio je Andrija rođendan svoga »novoga života«. Da li je naslućivao već kod ove prve žrtve svoga života, da će i u mučeništvu biti sličan ovome velikom svecu?

Svršivši novicijat, posvetio se frater* Bobola u Vilni tri godine filozofskim naukama. Iza toga započe za njega prekrasno doba odgojitelja mladeži u isusovačkim gimnazijama ili

* Tako se zovu mladi Isusovci, koji započinju svoje nauke.

kolegijima, kako se obično zovu, i to u Braunsbergu i Pultsku.

Po svojim vrlo zanimljivim katehezama i ljubavi, koja razumije i shvaća sve jade i nevolje, pridobije brzo za sebe srca mladeži. — Slijedeće godine vrati se u Vilnu, da započne bogosloviju, posljednji odsjek svećeničke izobrazbe. S velikom se revnošću posvetio proučavanju grčkih Svetih Otaca kao i grčkoga jezika. Upravo će mu poznavanje grčkoga jezika mnogo koristiti u raspravama s raskolnicima.

Dne 12. ožujka 1622. doživio je Andrija najveći i najsretniji dan svoga života, jer je toga dana pomazan za svećenika Gospodnjega. Toga dana smio je prvi puta prikazati Bogu nekrvnu žrtvu za svoju teško iskušanu domovinu.

Eto, sada je napokon svećenik! O s kakovom je čežnjom čekao na ovaj čas kroz sve godine svoje duge priprave! Sada može tješiti, liječiti otvorene rane, učiti i jačati narod u vjeri, tražiti izgubljene ovčice. Sada smije biti sluga sviju. —

Propovjednik u crkvi sv. Kazimira.

Andrija je u Vilni stupio u novicijat. Tu je također započeo i svršio svoje nauke. U godini 1624. kao svećenik dobi o. Bobola od svojih poglavara službu, da propovijeda u crkvi sv. Kazimira.

Više puta u sedmici popeo bi se na propovijedaonicu. Narod ga rado slušao. Ta tu je govorio svećenik iz najdubljega uvjerenja! Kakova je samo vatra plamsala u njegovim očima! O da, njega svako rado gleda i sluša.

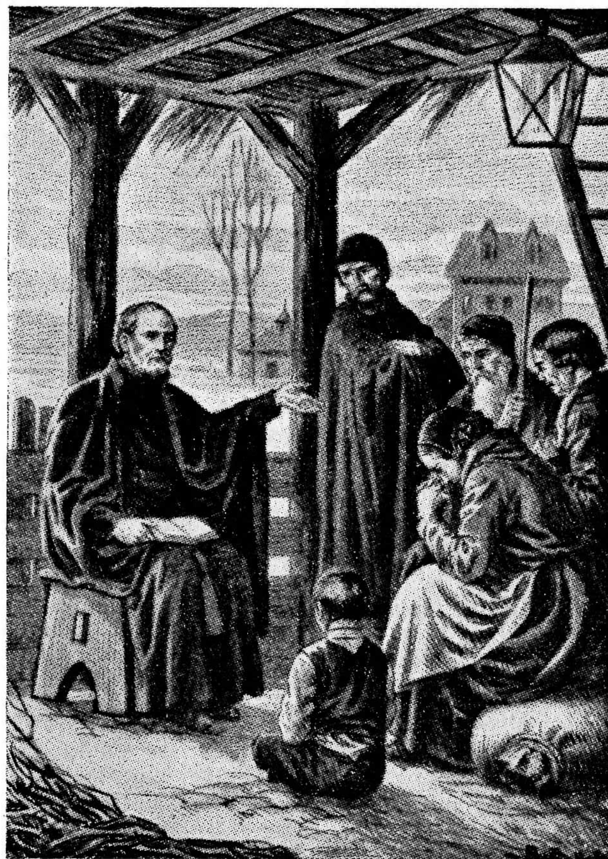
Propovjednik poučava praktično, duhovito, ali se ipak ne nameće. Izvrsnim jezikom razumije utisnuti duboko u srca svojih slušatelja sadržaj svoga govora. Njegov sad snažni, sad blagi glas ozvanja velikom crkvom. Ponekad — kad je to potrebno — zaori njegov silni glas i povlači sve sa sobom. Tada se ovome glasu ne mogu oduprijeti ni najokorjeliji . . .

Oko njegove propovijedaonice okupio se narod svakoga staleža i napunio crkvu sve do zadnjega mjesta. Svi su bili svijesni, da ih ovaj svećenik razumije, te bi se ojačani u pouzdanju u Božju Providnost vraćali u žestoku životnu borbu.

Glas o njegovim uspješnim propovijedima i pučkim misijama naskoro je dopro čak u Varšavu. Otac Nakiel, rektor zavoda, htio je da ovoga propovjednika dobije za svoju crkvu, stoga pisa P. Provincijalu: »Trebamo čovjeka, koji umije općiti s velikašima! Molim, da mi pošaljete o. Bobolu!«

Kad se to saznalo u Vilni, svi se tome najodlučnije opriješe. Tako ostade o. Bobola u Vilni.

Ljuto bi se prevario, tko bi mislio, da je o. Bobola bio samo »apostol velikaša«. On je

Sv. A. Bobola tumači siromasima vjerske istine.

bio apostol sviju, čitavoga grada. On je tražio samo duše. Za njega su bile sve duše jednako dragocjene. O. Andrija je posvetio osobitu ljubav siromasima i bijednome narodu. Kako bi se radovao, kad bi ovima mogao priskrbiti nešto radosti, kad bi im iskazao malu uslugu. Čim bi ga bolesnici ili umirući zvali, on bi odmah hrlio k njima.

Njegova požrtvovna ljubav pokazala se osobito god. 1625., kad se u Vilni pojavila kuga. — O. Bobola tragao je za nesretnicima i zapuštenima, da ih njeguje. Dan i noć je zabrinut za svoje bolesnike. Unatoč nadčovječnim naporima izdržao je po više dana bez jela i sna. »Ljubav može sve, ljubav podnosi sve.« (1. Kor. 13.) O. Andrija bio je svima liječnik, svećenik, prijatelj.

Nekoliko godina iza toga pojavi se kuga s još većom žestinom harajući strahovito oko sebe. Brzo se primijetilo u gradu, da nekoga nema, koji bi tješio, sokolio, njegovao i liječio. O. Bobole nije više bilo u Vilni! . . . Bolesnici moljahu usrdno i neumorno, da im dođe neumorni pomoćnik — o. Andrija Bobola. Čim je u Bobruisk, gdje je o. Bobola bio kućni starješina, stigla vijest o strahovitom pustošenju kuge i o želji bolesnika, o. Andrija krene ne kolebajući ni časa u Vilnu. Vijest o njegovu povratku raširila se munjevitom brzinom po gradu. Bolesnici vidjevši njega zadobiše novu snagu i novo pouzdanje. Ovaj čovjek Božji ohrabrio je

svojim primjerom i svoju redovničku braću. Doduše Vilna izgubi ovaj puta mnogo više žrtava, nego u posljednjim dvjema kugama. No požrtvovnom radu svećenika Družbe Isusove uspjelo je pod vodstvom o. Bobole da zapriječe daljnje širenje bolesti.

Šest Isusovaca palo je na polju ljubavi prema bližnjemu. O. Andrija bi i ovaj puta posvema pošteđen od kuge.

Crkvene prilike u istočnoj Poljskoj.

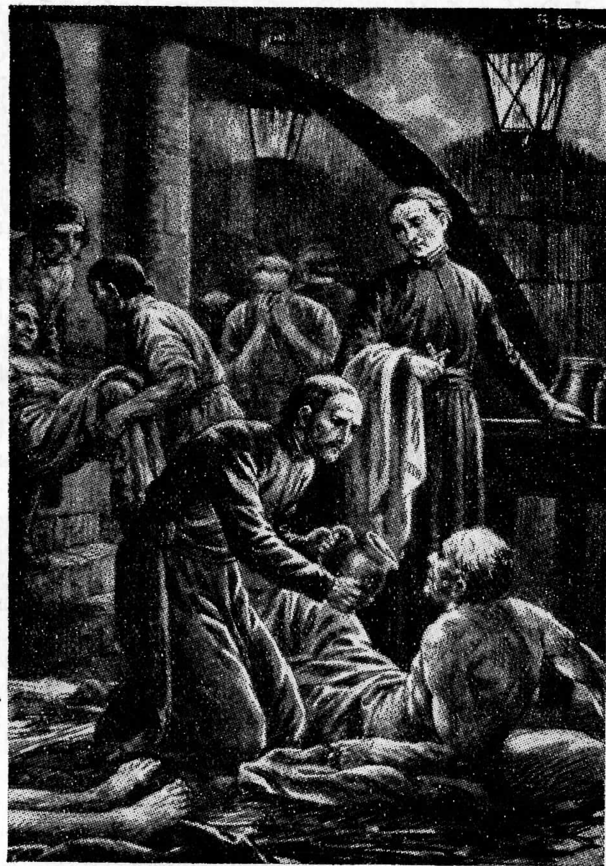
»Pogledajmo za časak crkvene prilike u Poljskoj, prije nego li nastavimo dalje crtati život o. Bobole. Za vrijeme o. Bobole sezala je granica Poljske preko Dnjepra. Stanovnici ove pokrajine razlikovali su se od Poljaka i vjerski i politički. To je dovelo već odavna do međusobnoga trvenja. Vjersko je pitanje u prvom redu uzbudilo duhove. S jedne strane kušali su raskolnici, koji su pripadali Poljskoj, utjecati svojom moći na državni život, dok je s druge strane neumorni rad katoličkoga klera, navlastito pak Isusovaca, privodio mnogobrojne raskolnike natrag u krilo katoličke Crkve. K tome su dakako uvelike pripomogle nepogodne prilike u raskolničkoj Crkvi, kao i duhovna i kulturna nadmoć katoličkog klera. Naročito su baš ove stvari privlačile narod sve više katoličkoj Crkvi.

Pravoslavni duhovnici pratili su već odavno sa srdžbom i zavisti ovaj razvitak katoličke

Crkve te su samo čekali zgodan čas, da javno navale. No za taj su posao trebali saveznika. Njega su našli u Kozacima. Za grkokatolike s ove i s one strane granice nastalo je sada dugotrajno mučeništvo. Kozaci su plijenili, ubijali i odvlačili sa sobom katolike, gdjegod bi im dopali šaka. U prvom redu uperili su svoju mržnju i osvetu na sjedinjeno (grkokatoličko) svećenstvo. God. 1623. umrije kao mučenik revni zaštitnik jedinstva, sv. nadbiskup Jozafat Kuncević.

No to su bili samo predznaci oluje, koja se imala strahovito oboriti na istočnu Poljsku, na njezine crkve i Redove. Kada je Ivan Kazimir god. 1648. zasio na poljsko prijestolje, iskoristili su Kozaci, podbadani raskolničkim svećenstvom, ovu priliku, da se pobune protiv Poljaka. — Bili su to teški dani po istočnu Poljsku! K tomu su i Rusi više puta god. 1654. prodrli u zemlju. Od katoličkih Redova najviše su pretrpjeli Dominikanci i Isusovci. Dominikanci su izgubili između god. 1648. i 1655. ništa manje nego 95 redovničke braće, koje su ubili što Kozaci, što Rusi. Crkve su bile opljačkane. Svakoga bi svećenika, koga bi mogli uhvatiti. strahovito na smrt mučili. Pače progonitelji otvarali bi grobove i grobnice te bacali kosti psima. Više kuća Družbe Isusove bilo je opljačkano i porušeno. Pedeset Isusovaca bilo je između god. 1648. i 1657. umoreno. (A. Rothe, D. I.)*

* Svi navedeni citati potječu od istoga pisca!

Svetac dvori okužene.

Na pogibeljnim stazama.

Sve ovo vrijenje i neprilike nijesu ni najmanje mogle zastrašiti svećenike, da liječe, tješe, pomažu svima, bili oni prijatelji ili neprijatelji. U prvom redu valjalo je pokolebane katolike učvrstiti u sv. vjeri.

S osobitim pouzdanjem u nebeskoga Oca pokušao je o. Andrija Bobola također da i umiruće raskolnike i heretike predobije za pravu vjeru. Dakako ponajviše je žeo samo prezir i izazvao je veći bijes neprijatelja prema sebi.

No njegovi su ga poznavali. On bi s njima dijelio dobro i zlo, govorio bi s njima o njihovim mukama i bolima. Kad bi njega čuli, opet bi ljudi zadobili srčanost i pouzdanje! Svaki se osjećao počašćenim, ako bi ga o. Bobola nagovorio ili ga zamolio, da pođe s njim zajedno komadić puta. Dragocjeni su bili oni časovi, što bi ih ovakovi sretnici mogli provesti u prijateljskom razgovoru u društvu ovoga svećenika. Na taj način pridobio je o. Andrija srce i dušu naroda. No s druge strane tako je samo još više raspalio mržnju raskolnikâ, koji su već odavna tragali za »Božjim čovjekom«. Oni pomalo opaziše, kako je velik utjecaj postigao o. Andrija kod naroda. Raskolnici su također znali posve točno, koliko se ljudi vratilo u posljednje vrijeme u krilo katoličke Crkve.

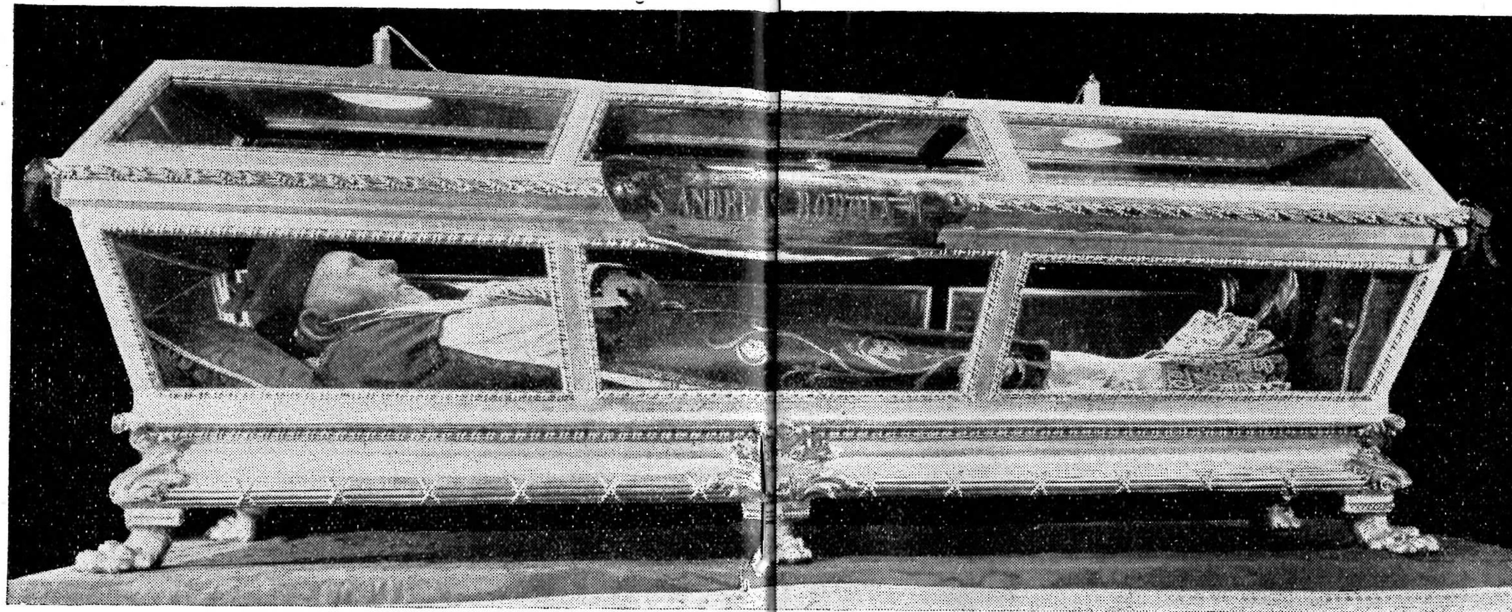
Tako pozvaše raskolnici jednom zgodom o. Bobolu na bogoslovsku raspravu. Sad je o. Bobola mogao dobro upotrijebiti temeljito poznavanje grčkih Sv. Otaca. Njemu nije bilo ni najmanje teško pobiti prigovore raskolnikâ. Otvoreno im je otkrio njihove zablude. No s druge strane o. Andrija ne želi da ih odbije svojim znanjem. Ta on hoće samo duše spasavati! Njegovoj poniznosti i ljubavi ne može se nitko usprotiviti. Poločki župnik prvi se kod te rasprave obratio te je više svetošću o. Andrije nego njegovim znanjem našao put k pravoj Crkvi. Skoro je slijedila čitava župa njegov primjer.

Progonjen . . .

Mržnja, klevete i ogovaranja raskolnikâ bivale su sve žešće.

No o. Bobola ne da se smesti u svom svećeničkom radu. Mirno i neustrašivo nastavlja svoj rad. Protivnici su sve tvrdokornije nastavili da ga progone. Već su bili jednom skovali urotu, da ga napadnu. Ali srećom O. Andrije nijesu mogli naći.

Iza toga nastade zatišje za dvije godine. God. 1654. upadoše Rusi u Polock, provališe u isusovačku crkvu te zarobiše pet otaca Isusovaca. Sad je slijedio jedan udarac za drugim. Slijedeće godine izgorješe isusovačke gimnazije u Smolensku i Novgorodu. Rektor novgorodske gimnazije pade pogođen sjekirom . . . Stanovništvo je tražilo spas u isusovačkoj crkvi. No divlja rulja Rusa nije pazila na svetinju.

Dobro sačuvano tijelo sv. Andrije Bobole pokazuje još i danas jasne tragove mučenja.

Apostol Pinska.

No da pomaže samo dušama u gradu, to je o. Andriji premalo. S još jednim pratiocem hrli u obližnja sela, propovijeda, tješi i jača zastrašene vjernike. Ne čeka, da ga pozovu, nego ide za pojedincima u najzapuštenije zakutke, pače zalazi i u stanove raskolnikâ. Pa i kod

ovih nalazi skoro pripravna srca. Tako se vraćaju dva »popa« (raskolnički župnici) u blizini Janova sa svojim župljanima natrag k pravoj Crkvi. Sve se više rijede redovi raskolnikâ .... i mržnja prema »otimaču duša« penje se do najvećega stupnja.

Tada skuju raskolnički svećenici đavolski plan. Sakupe raskolničku djecu te ih nahuškaju

protiv o. Bobole poslavši ih pred vrata isusovačke gimnazije. Tamo očekivaše ovi mali huškači i vikači oca, koji je u ovo vrijeme običavao obilaziti bolesnike. Vrata se otvoriše, i u isti čas pozdravi kleveta, vika i psovka o. Bobolu. Ova razjarena rulja prati oca sve do bolnice. I to se ponavlja kroz nekoliko dana. O. Andrija ne da se smesti. On je uvijek ljubežljiv, da, sama ljubav. Ali da mu se i djeca izruguju, koju on toliko voli, to ga vrlo žalosti . . .

Što će biti od onoga naroda, čija djeca izgube počitanje i pažnju prema svećeniku?

Mučenik Kristov.

Utorak je 16. svibnja god. 1657. u osmini Kristova Uzašašća. U zoru jaši rulja divljih Kozaka prema Janovu naslućujući, da se o. Bobola ondje zadržava. On pak u to vrijeme kleči pred svetohraništem u jednom selu blizu Janova i zahvaljuje se nakon sv. Mise. Najednom se začuju uzbuđeni glasovi. Jedan glasnik donosi vijest iz Janova: »Kozaci dolaze!«

»Budi volja Tvoja« . . . . ! odgovara otac Andrija.

Ljudi ga sile i zaklinju, neka bježi na pripravljenim kolima. Nakon dugog nećkanja popne se on sa svojim vjernim pratiocem Ivanom Domanovskim u kola. Strelovitom brzinom krenuše prema Janovu. U šumi htjedoše zaokrenuti i tako jednom stramputicom zaobići Kozake.

Ali nažalost — prekasno!

Kozaci jure na svojim okretnim konjima iz šume upravo na put. Kočijaš izgubi prisutnost duha, pusti uzde, iskoči iz kola i nagne bježati u šumu.

O. Bobola je još uvijek miran. Sađe s kola, klekne i stade moliti raširenih ruku: »Kako Ti hoćeš, moj Bože, tako neka mi bude!«

Uto skoče i Kozaci sa svojih sedlâ, okruže ga i kušaju da laskavim obećanjima predobiju o. Bobolu za raskol. No videći da to ništa ne pomaže, stadoše mu se prijetiti strahovitim mučeništvom. Uto se već oboriše i sablje na žrtvu. Krv teče iz dubokih rana, koje je zadobio na ramenima.

»Ako dakle mene tražite, pustite ovoga neka ide!« Tako spašava njegova ljubav vjernoga pratioca Domanovskoga, koji nam je sačuvao ove vijesti.

Sada započe za o. Bobolu dugi, krvavi križni put. Kozaci strgnu s njega odijelo, odvuku ga do obližnje živice, čvrsto ga svežu i počnu strahovito bičevati svojim bičevima. Nekoliko seljaka, koji su u blizini radili, uhvati jeza, te pobjegnu odanle.

»Tada spletoše krvnici sramotni vijenac od hrastova granja, stave ga na glavu o. Boboli te su tako dugo trljali vijencem po glavi, dok se nisu pojavile gole kosti.« Tako svjedoči Cietverinka, koga Kozaci primiše u svoju službu, pa nam je zato on najbolji svjedok ovoga mučeništva.

»U Janov«, zaviče jedan između Kozaka. U Janovu se nalazi njihov kapetan. Tamo dakle odvedoše svoju žrtvu. Svezavši o. Boboli konopac oko vrata krenuše brzim trkom u Janov. Svaki čas postojaše opasnost, da o. Bobola padne. Ako ne bi držao koraka, odmah bi se na njega oborili udarci sabalja.

»Ja sam ga vidio«, tako javlja neki očevidac, »kad su ga Kozaci vukli u Janov. Na glavi je nosio vijenac od hrastova granja.« Neki drugi pak ovako izvješćuju: »On je bio bosonog, odjeća mu je visjela u dronjcima na tijelu, koje je krvarilo iz mnogih rana.«

»Ovaj krvareći, još samo s nekoliko krpa odjeveni bosonogi čovjek, jest onaj opasni Isusovac. To je dakle onaj zloglasni čarobnjak, koji otima krivovjercima duše!«

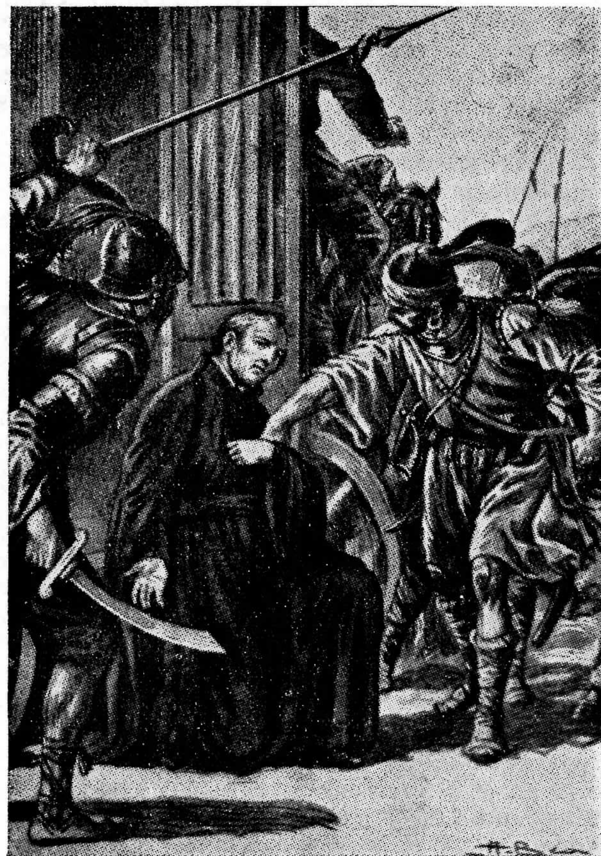
Svršeno je!

Kozaci dovedu Isusovca pred svoga kapetana. Assavoula pun jeda upilji svoje oči u svećenika.

»Što želiš ovdje? Želiš li još i sada ostati katolički svećenik?« izdere se na nj kapetan.

»Da, ja ostajem katolički svećenik! Što želim ovdje? Ja želim ovoj zemlji sačuvati pravu vjeru i zalutale privesti natrag k pravoj Crkvi.«

»Papističko pseto«, izdere se Assavoula. »Ja ću ti već iščupati iz srca tvoju pravu katoličku vjeru ili bolje rekavši sa srcem također i vjeru!«

Kozaci uhvate sv. Andriju Bobolu.

»Moja je vjera prava«, odvrati o. Bobola. »Jedino ona vodi k spasenju. U toj sam vjeri rođen, u toj ću i umrijeti. Bilo bi po Vas dobro, kad biste uvidjeli svoju zabludu i povratili se u krilo sv. Majke Crkve. Inače ste izgubljeni!«

Daščući od jeda izvuče vođa sablju, da smjelome proroku raskoli glavu. No o. Bobola i nehotice korakne natrag, te mu sablja zahvati desnicu. Assavoula podiže po drugi put svoj mač. O. Bobola posrće i pada na zemlju. U padu stigne ga udarac vrška sablje i zada mu duboku ranu.

Uprijevši pogled u nebo, ležeći u vlastitoj krvi, ponovno prizna svećenik svoju vjeru, za koju bi rado htio još i više pretrpjeti, pače i život žrtvovati. Uprti pogled u nebo toliko razjari nekoga vojnika, da probode bodežom desno oko priznavaoca.

»Doista«, tako stoji u spisima za proglašenje blaženim, »još nikada nije bilo predloženo sv. Kongregaciji ovako grozno mučeništvo.«

No sve ovo, što smo dosada čuli, samo je početak đavolske igre.

Barbarske misli zaokupe krvnike gledajući ovo izmrcvareno tijelo. Aha, ovo je tijelo prikladno sredstvo za njihovo krvničko djelo! Vuku svećenika po zemlji, dovedu ga do kuće, koja im je privremeno služila kao kasarna. Tu mu strgnu s tijela i zadnje dronjke i bace ga na jedan stol. Ovi krvnici postupaju sa svećenikom kao sa životinjom. Gorućom luči pale mu prsa i bokove.

»Odreci se svoje vjere!« deru se.

»Odreci se svoje katoličke vjere, inače ćeš jo više trpjeti!«

»Možete činiti sa mnom, što Vas je volja! Sada pak gledajte, što može u meni milost i snaga Božja proizvesti! Ja vjerujem u Boga, ja se uzdam u Njega, ja Ga priznajem! Samo je jedan Bog pravi Bog! Samo je jedna Crkva prava: rimokatolička Crkva! Samo je jedna vjera prava: rimokatolička vjera, koju je Isus Krist objavio, koju su apostoli navješćivali i za koju su umirali. I ja rado umirem za istu vjeru. Za nju se isplati umrijeti . . . !«

Udarac pesnicom u lice prekine ga u govoru. Kako bi rado krvnici barem jednom vidjeli ovoga svećenika srdita, kako bi rado čuli da jauče i viče . . . !

Tada svežu svećeniku noge i objese ga neko vrijeme, tako da je glavom visio dolje. Od boli stade mu se tijelo previjati.

»Ha, gledajte«, poviču krvnici u đavolskoj radosti, »gledajte, kako Poljak pleše!«

Vidjevši njegovu tonzuru, domisliše se novim mukama.

»Ti imaš premalenu tonzuru«, poviče neki Kozak te mu odsiječe veliki komad kože s glave.

No uza sve to ne mogu skršiti strpljivosti i uzdržljivosti ovoga Isusovca. To ih raspaljuje još više. Na svaki način htjeli bi Isusovca razgnjeviti i čuti ga, gdje viče od muka i boli.

»Gdje je tvoj Papa? Gdje su tvoji rimski pomoćnici? Želiš li još i sada ostati katolikom? Ako se svoje vjere ne odrekneš, još ćeš nešta strašno doživjeti! Mi imamo još ljepših muka za te!«

Ali uza sve to čuju se samo molitve s usnica ispovijedaoca.

»Gospodine, budi volja Tvoja! Gospodine, budi mi u pomoći! Isuse i Marijo!«

On poziva svoje krvnike još jednom, da se obrate: »Moja draga djeco, povratite se, odrecite se raskola! Ako ustrajete u zabludi, izgubit ćete svoje duše!«

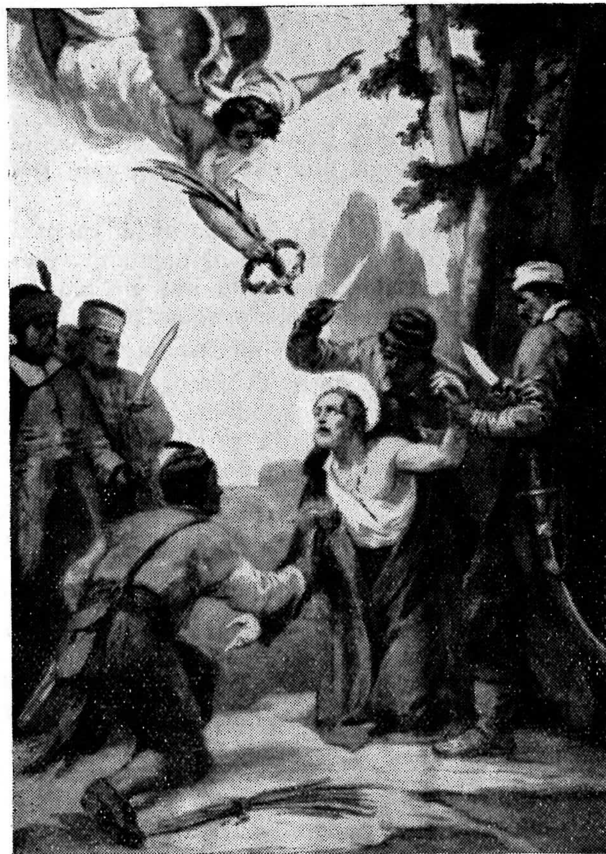
No oni ostaju tvrdokorni.

»On je svećenik«, povikaše Kozaci. »Mi ćemo na nj staviti krasno svećeničko ruho!«

Stoga ga opet skinu s vješala i bace ponovno na stol. Tada mu stanu guliti komade kože s leđa i posipati otvorene rane sitno izrezanim slamkama, okrenu tijelo te ga stanu pritiskati, da se tako ove slamke kao trnje zabodu u rane. Poput tisuća igala zadriješe se slamke u meso.

»Svećenik je spreman — obliven svojom krvlju, kao da ima na sebi crveno misno ruho, u kojemu slamke blistaju poput dragulja — da završi svoju žrtvu«, kako kaže jedan stari izvještaj. Svećenik je podvostručio svoje molitve za ubojice, koji su također podvostručili strašno mučenje.

»Doista od glave do pete nema zdrava mjesta na njemu!« (Iz. 1. 6.) I unatoč svemu krvni-

Mučenje sv. Andrije Bobole.

cima se čini, da je njegov izgled još suviše čovječanski. Stoga mu odsijeku nos i usnice.

»Ta nije više čovjek«, urlaju od veselja, »to je neman!«

»Ali neman ima i pandže«, primijeti jedan između njih. Stoga mu zabodu špranje pod nokte. —

Mučenik još živi. Ne čuje se ni jedan znak tužbe, ne može se primijetiti ni najmanji izljev srdžbe. Njegova ljubav ulijeva mu još jednom snagu, da se moli za svoje progonitelje:

»Isuse, Marijo, budite mi u pomoći!«

»Gospodine, u ruke Tvoje predajem duh svoj! — Prosvijetli, Gospodine, ove slijepce Svojom svjetlošću! Daj, da progledaju, o Gospodine! Daj, da se k Tebi povrate!«

No i molitva svećenikova postaje neprijateljima nepodnošljiva. Da ga prisile da ušuti, zarežu mu široku ranu u vrat i kroz taj otvor iščupaju mu jezik, koji je tako srčano propovijedao kraljevstvo Božje, koji je donosio toliko utjehe, i bace ga na zemlju.

Tako, sada je nesnošljivi čovjek nijem! No njegovo srce još uvijek kuca. Tada pristupi k ispovijedaocu kapetan Kozaka te mu zada samilosni udarac.

Velika krvava žrtva je završena. Posljednje muke trajale su nekoliko sati. Protekla je svećenička krv za spas rastavljene braće.

Glas naroda.

Kratko iza njegove smrti pojavi se veliko svijetlo na nebu. Kozaci se pobojaše, da ih Poljaci žele velikim požarom uništiti. Narod pak veli, da ovo svijetlo na nebu znači, da je Bog vidio sve one grozote, koje su ubojice proizveli na njegovu svećeniku. Bilo kako mu drago, Kozaci su vidjevši ovo svijetlo pobjegli u divljoj panici iz Poljske.

Malo pomalo pomoljavahu se progonjeni katolici iz svojih skloništa, podruma i šuma.

»Oni su ubili sveca«, tužakahu lijevajući suze. »O, ovi barbari, kako su nam osakatili našega Oca!«

Sa zahvalnom ljubavlju iskazuje svećenik iz Janova, koga je o. Bobola priveo natrag u krilo katoličke Crkve, zadnje usluge mučeniku. Obloženo cvijećem bi krvavo tijelo mučenikovo izloženo u crkvi. Hrpimice dolaze djeca, za koje se prije o. Bobola zauzimao i brinuo. Kako plaču i uzdišu ta jadna dječica! Istom sada vide, šta je njima značio ovaj svećenik.

Iza odlaska Kozaka povrate se također i Isusovci u Pinsk te prenesu dragocjene ostanke u isusovačku gimnazijsku crkvu.

»Doduše nijesam svojim vlastitim očima na dan mučeništva vidio njegova mrtvog tijela«, izjavljuje neki svjedok. »No kad je njegovo tijelo bilo prenašano iz Janova u Pinsk i došlo u naše selo, mi smo se u velikim skupinama okupili oko lijesa.« Iza svečanog ulaska u Pinsk pokopaše mučenika u isusovačkoj crkvi.

»Ja ću štititi Vaš kolegij!«

Događa se 45 godina iza pokopa. Nitko više ne zna točno, gdje je mučenik sahranjen. Tako htjede sam Bog to objaviti. On se zna poslužiti i svojim neprijateljima, da postigne svoju slavu. Povijest nam to često potvrđuje.

Kozaci opet pale i pustoše u zemlji. Ponovno je gimnazija u Pinsku u opasnosti. Neprestance se dižu molitve prema nebu, da bi odvratile pogibao, koja prijeti.

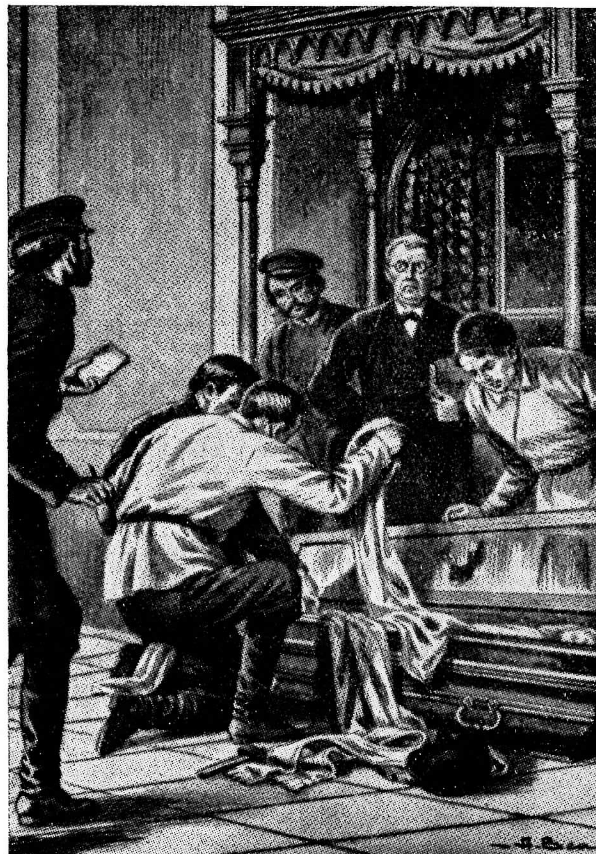
U noći između 15. i 16. travnja 1702. kleči rektor kolegija pred oltarom zaduben u molitvu. Još može samo nebo pomoći. Odjednom stade pored njega neki otac iz Družbe Isusove.

»Tražiš pomoć? Zašto se ne obratiš na mene? Ja sam Andrija Bobola, koga su Kozaci mučili. Traži moje mrtvo tijelo! Ja ću zaštititi Vaš kolegij!«

Da li je to bio san ili java? Odmah slijedeći dan naredi o. Godeski, da se traži grob o. Bobole. Iz knjiga nijesu mogli naći ni najmanjega znaka, po kojem bi pronašli, gdje bi se grob mogao nalaziti. Već dva dana uzalud traže i kopaju. Tada se po drugi puta pojavi strani otac i sâm naznači mjesto svoga groba:

»Tražite na desnoj strani glavnoga oltara!«

Počeše ponovno kopati. I zaista, naiđu skoro na nadgrobnu ploču, na kojoj bijaše napisano: »Ovdje počiva o. Andrija Bobola, svećenik Družbe Isusove, koga su Kozaci kod Janova umorili.«

Boljševici obeščašćuju svečevo tijelo.

»Veselje je bilo veliko. No još su se većma začudili, kad su otvorili lijes i našli posve svježe tijelo, premda je mjesto, gdje je bio pokopan, bilo veoma vlažno. Tijelo je doduše bilo posuto prašinom; svećeničko misno ruho i alba bili se na njemu raspali. No rastvaranju nije bilo ni traga. Tijelo pokojnikovo učinilo je takav dojam, kao da nije bilo prije 45 godina pokopano, nego tek jučer. Jasno su se mogli vidjeti tragovi mučenja; rane bile su crveno obojene, kao od svježe, ali već zgrušane krvi.« (Poplatek, str. 141.)

Mrtvo tijelo pokojnikovo oprаše, nanovo obukoše i sahraniše u grobnici.

Narod je dolazio u velikim povorkama k mučenikovu grobu te ga stao zazivati u pomoć u svojim potrebama.

»O. Bobola ispunio je na vlas dano obećanje Isusovcima u Pinsku. Osobito su ovi osjetili očevidno njegovu pomoć u slijedećim godinama. To se naročito pokazalo god. 1710., kada se pojavila razorna kuga. Sama litavska provincija D. I. izgubi 118 svojih sinova. Pinsk je pak ostao posve netaknut od ovoga biča.«

Ovi događaji, kao i druga ozdravljenja i obraćenja na grobu »Pinskog apostola«, raširili su glas čudotvorca po svoj Poljskoj i izvan nje. Stoga započe crkveni proces za proglašenje blaženim.

Čudesno ozdravljenje.

Od stotina ozdravljenja, koja su se dogodila na mučenikovu grobu, želim iznijeti samo jedno.

»Mora da je slijep onaj«, potvrđuju u tom slučaju liječnici, »koji ne bi htio ozdravljenje ovoga djeteta pripisati utjecaju nadnaravnih sila.«

Neka nam otac toga djeteta sam ispriča ozdravljenje, koje se u tinji čas dogodilo.

»Moja kći bolovaše od opasnog poremećenja crijeva. Bijaše sama kost i koža. Nikakvo sredstvo nije više pomagalo. Činilo se, da je skora smrt sigurna. Tada odlučim sa svojom ženom da odemo na grob o. Bobole. Donesosmo svoju kćerku više mrtvu nego živu na grob, gdje smo očekivali pomoć. Tada odjednom stade dijete širiti polako svoje ruke. Moja žena donese dijete posve blizu k tijelu mučenikovu. Dijete pruži svoje ruke, koje su do tada bile posve slabe i nemoćne, obuhvati noge mučenikove i poljubi ih. U tom času ozdravi. Odosmo zatim u neku gostionicu, gdje je dijete opet po prvi puta dobrano prihvatilo jesti. Iza toga prošlo je 6 godina, i nikakovi se znakovi teške bolesti nijesu više pokazali.«

Proglašenje blaženim.

Proglašenje blaženim, koje je već bilo u punom jeku, bi spriječeno ukinućem Družbe Isusove i diobom Poljske. — Isusovačka crkva postade katedralom grkokatolika, koji su brižno i s počitanjem čuvali tijelo pokojnikovo. Kada je Pinsk pao u ruke Rusima, i kada su raskolnički monasi dobili tu crkvu, nijesu se ovi brinuli za časne moći. Preko veza sa carem u Pe-

trogradu uspjelo je Isusovcima da dobiju za poločku crkvu časne ostanke. Međutim bi Družba Isusova ponovno uspostavljena, te je ponovno započeo proces oko proglašenja blaženim. I kada je napokon Papa Pio IX. 30. listopada 1853. Andriju Bobolu proglasio blaženim, zavladalo je u zemlji veliko veselje.

U Rimu.

Tek su boljševici oskvrnuli ostanke blaženikove. Godine 1922. prodriješe oskvrnitelji crkve u kriptu Isusovačke crkve u Polocku, izvukoše lijes i otvoriše. Kako su se negdje komunisti začudili, kada su, bacivši lijes na zemlju, ugledali, da se kosti nisu sasule u prah, kako su to oni očekivali. — »Još je jednom uspjelo povratiti lijes na staro mjesto u kripti. No nakon nekoliko nedjelja prodriješe po drugi puta komunisti i odniješe dragocjene ostanke sa sobom u Moskvu, da ih tamo prodadu kao skupocjenu stvar.

Američkim Isusovcima o. Walsh-u i o. Gallagher-u, koji su tada u sv. Oca vodili u Moskvi »misiju za gladne«, uspjelo je da dobiju tijelo pokojnikovo za Sv. Oca. Uz pomoć nekog poljskog svećenika ustanovio je o. Walsh identičnost osobe te je otputovao sa svojim dragocjenim blagom preko Carigrada u Rim, gdje su u isusovačkoj crkvi Al Gesù pokopali tijelo blaženikovo.

Malo iza toga započe proces oko proglašenja svetim.«

Zaglavak.

Bijesno buči bura oko pećine Petrove. Protiv vrata sv. Crkve dižu se nutarnje i vanjske opasnosti. Ona pak ostaje nepromjenljiva u mijeni vremena. Krune padaju, narodnosti se dižu i nestaje ih, pokoljenja se izmjenjuju. Crkva pak Kristova stoji poput čvrste pećine!

Kao u danima o. Bobole, tako i danas nasrću neprijateljske moći protiv Crkve.

Upravo sada, na sam Uskrs ove godine, poklonio nam Bog po Sv. Ocu Papi jednoga novoga zaštitnika, novoga sveca, srčanog propovjednika riječi Božje, svećenika, prijatelja naroda, neustrašivoga ispovijedaoca i mučenika jedino prave sv. vjere rimokatoličke.

Zahvalimo Sv. Ocu, što nam u ovo teško doba daje tolikoga sveca!

Veselimo se i ponosimo se našom sv. vjerom, koja rađa takovim junaštvom!

»Ovo je pobjeda prava, koja pobijedi svijet: vjera naša« (1. Iv. 5, 4).